

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning, enhet för offentlig upphandling
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:
ann.fryksdahl@regeringskansliet.se

Remiss av Konkurrensverkets rapport Hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade (Fi2025/00078)

Inledning

Upphandlingsmyndigheten har det samlade ansvaret för att utveckla, förvalta och stödja den upphandling som genomförs av upphandlande myndigheter och enheter (upphandlande organisationer). Myndigheten ska verka för en rättssäker, effektiv och socialt och miljömässigt hållbar upphandling till nytta för medborgare och näringslivets utveckling.

Konkurrensverkets uppdrag och förslag

Konkurrensverkets rapport (2025:4) *Hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade* (fortsättningsvis benämnd rapport) innehåller förslag på ändringar i lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) och lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFFS). Förslagen syftar till att underlätta för upphandlande organisationer att tillämpa reglerna om onormalt låga anbud. Förslagen i författningstext består i korthet av följande:

- en skyldighet att begära in förklaring från leverantörer vars anbud är mer än 30 procent lägre än det genomsnittliga priset eller kostnaderna för samtliga anbud i upphandlingen – benämns som hjälpregeln
- förtydliganden av det kontradiktoriska förfarandet

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

- förtydliganden av förutsättningarna för en tillfredsställande förklaring av ett anbudspris som förefaller vara onormalt lågt
- en skyldighet att förkasta ett onormalt lågt anbud i icke-direktivstyrda upphandlingar i LOU och LUF och motsvarande skyldighet i LUFs innefattande även upphandling enligt direktivstyrda regler
- att domstol endast ska beakta förklaringar som förts fram under det kontradiktoriska förfarandet under en överprövningsprocess, om inte särskilda skäl föreligger.

I tillägg till förslagen ovan framför Konkurrensverket ytterligare två förslag, dock inte i författningstext. Det ena förslaget avser att ge Upphandlingsmyndigheten ett särskilt uppdrag att ta fram stöd till upphandlande organisationer kring den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om onormalt låga anbud. Det andra förslaget avser en rekommendation till fortsatt utredning om möjligheterna att i författningstext reglera upphandlande organisationers avtalsuppföljning.

Upphandlingsmyndigheten har lämnat synpunkter på förslagen till Konkurrensverket under Konkurrensverkets framtagande av rapporten.

Sammanfattning

Att säkerställa sund konkurrens i offentliga upphandlingar och att oseriösa aktörer inte är en del av de offentliga affärerna är mycket angeläget.

Upphandlingsmyndigheten välkomnar åtgärder som syftar till att upphandlande organisationer lättare ska kunna förkasta onormalt låga anbud.

Upphandlingsmyndigheten vill dock framhålla att det huvudsakliga problemet med nuvarande bestämmelser om onormalt låga anbud enligt myndighetens erfarenhet inte är avsaknaden av tydlighet vad gäller det kontradiktoriska förfarandet. Det är i stället den många gånger låga tröskeln för acceptabla förklaringar som upplevs som problematisk av upphandlande organisationer.

Då utrymmet att förändra reglerna på nationell nivå är starkt begränsat välkomnar Upphandlingsmyndigheten därmed förslaget att begränsa domstolarnas möjligheter att beakta nya uppgifter om förklaring till onormalt låga anbud under en överprövningsprocess. Det är det förslag i rapporten som myndigheten bedömer har potential att stärka uppnåendet av syftet med bestämmelserna om onormalt lågt anbud.

Upphandlingsmyndigheten avstyrker de förslag i rapporten som avser förtydliganden av nuvarande bestämmelser om det kontradiktoriska förfarandet och förutsättningarna för en tillfredsställande förklaring. Att utöka den redan omfattande regelmassan för offentlig upphandling med förtydliganden av vad som redan gäller bedöms som ett ineffektivt sätt att utveckla regelverket till det bättre. Myndigheten bedömer inte att förslagen skulle underlätta för upphandlande organisationer att förkasta onormalt låga anbud.

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

Upphandlingsmyndigheten avstyrker vidare förslaget om en hjälpregel som anger en gräns för när den upphandlande organisationen alltid ska begära en förklaring avseende priset eller kostnaden för ett anbud. Förslaget bedöms ha en liten effekt, om någon, på möjligheten för upphandlande organisationer att förkasta onormalt låga anbud som inte är seriöst menade. Det finns vidare oklarheter i hur hjälpregeln ska tillämpas i praktiken.

Upphandlingsmyndigheten avstyrker även förslaget om att införa en skyldighet att förkasta onormalt låga anbud enligt 19 kap. LOU och 19 kap. LUF. De icke-direktivstyrda bestämmelserna bör fortsättningsvis vara utformade på ett sätt som ger ramen för den mest nödvändiga regleringen för upphandlande organisationer att utforma sin upphandling på lämpligt sätt och säkerställa ett grundskydd för leverantörerna. Detsamma bör gälla även för upphandlingar under och över tröskelvärdet enligt LUFs.

Vad gäller förslaget om att ge Upphandlingsmyndigheten ett särskilt uppdrag att ta fram ett ändamålsenligt stöd till upphandlande organisationer kring den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om onormalt låga anbud kan det noteras att myndigheten sedan publiceringen av Konkurrensverkets rapport och regeringens remiss av densamma, redan erhållit ett motsvarande uppdrag. Det avser regeringens uppdrag till Upphandlingsmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten om att stödja kommuner i deras arbete med att motverka arbetslivskriminalitet och brottslighet i välfärden.¹

Upphandlingsmyndigheten avstyrker slutligen förslaget om att utreda möjligheterna att i författningstext stärka regleringen av upphandlande organisationers avtalsuppföljning. Myndigheten delar dock Konkurrensverket bedömning att avtalsuppföljning är av största vikt för att den offentliga upphandlingen ska bidra till så mycket nytta för varje skattekrona som möjligt och bidra till en sund konkurrens och stävja förekomsten av oseriösa leverantörer i offentlig upphandling. Upphandlingsreglerna bör dock enligt Upphandlingsmyndigheten primärt avse själva upphandlingsförfarandet, dvs. processen fram till att ett upphandlat avtal finns på plats. En effektiv och god avtalsuppföljning bör främjas på andra sätt än genom ytterligare lagregler och praktiska förutsättningar behöver också finnas hos inköpsorganisationer för att lyckas med detta.

¹ Finansdepartementets beslut per den 18 december ([Fi2025/0283](#)) om Uppdrag till Upphandlingsmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten att stödja kommunerna i deras arbete med att motverka arbetslivskriminalitet och brottslighet i välfärden.

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

Upphandlingsmyndighetens yttrande över förslagen

Upphandlingsmyndigheten yttrar sig nedan över förslagen i rapporten.

Upphandlingsmyndigheten vill dock inledningsvis framhålla att det huvudsakliga problemet gällande upphandlande organisationers tillämpning av nuvarande bestämmelser enligt myndighetens erfarenhet inte är avsaknad av tydlighet avseende det kontradiktoriska förfarandet. Det är i stället den många gånger låga tröskeln för acceptabla förklaringar som de upphandlande organisationerna ser sig nödgade att acceptera på grund av domstolarnas syn på vad som utgör acceptabla förklaringar och medför att anbud inte får förkastas. Vidare är det i någon mån ett problem att leverantörer tillåts utveckla och komplettera förklaringarna under överprövningsprocesser i förvaltningsdomstolarna. Det leder till den situation vi har idag, att bestämmelserna om onormalt låga anbud uppfattas som kraftlösa och något som ökar administrationen och förlänger upphandlingsprocesserna snarare än att tillföra verkligt värde i fråga om att styra bort från osund konkurrens.

Upphandlingsmyndigheten har lyft till EU-kommissionen (inom ramen för den pågående direktivöversynen) att det på EU-nivå borde införas en uttrycklig rätt för upphandlande organisationer att tillämpa golvpriser liksom även en förändrad bevisbörda gällande när onormalt låga anbud ska förkastas.² Det är Upphandlingsmyndighetens bestämda uppfattning att den typen av förändringar skulle kunna göra verklig skillnad vad gäller sund konkurrens, minskad byråkrati, m.m. men också exempelvis skapa förutsättningar för ny svensk rättspraxis på området vilket bedöms som en förutsättning för att en förändring ska kunna åstadkommas i praktiken.

Konkurrensverkets uppdrag att ta fram förslag som ska underlätta för upphandlande organisationer att förkasta onormalt låga anbud som inte är seriösa hade tämligen begränsade ramar. Ändringsförslagen kan inte utformas på ett sätt som strider mot reglerna på EU-nivå, inklusive EU-domstolens rättspraxis. Med beaktande av det smala utrymmet för Sverige att förändra reglerna på nationell nivå, välkomnar Upphandlingsmyndigheten förslaget om att begränsa domstolens möjligheter att beakta nya uppgifter om förklaring till onormalt låga anbud under en överprövningsprocess. Det är det förslag i rapporten som myndigheten bedömer har potential att stärka uppnåendet av syftet med bestämmelserna om onormalt lågt anbud.

En hjälpregel för att identifiera onormalt låga anbud (5.2.1)

Konkurrensverket föreslår i sin rapport att bestämmelserna om onormalt låga anbud kompletteras med en bestämmelse om hjälpregel för att underlätta för upphandlande organisationer att identifiera onormalt låga anbud.

² Upphandlingsmyndighetens senaste yttrande är daterat 26 januari 2026 (UHM-2025-0083) och en kopia kan begäras ut via myndighetens registrator.

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

Hjälpregeln föreslås vara obligatorisk och ange att om priset eller kostnaden för ett anbud är mer än 30 procent lägre än det genomsnittliga priset eller kostnaderna för samtliga anbud i upphandlingen ska den upphandlande organisationen begära att leverantören lämna en förklaring avseende priset eller kostnaderna i anbudet.

Upphandlingsmyndigheten avstyrker förslaget om hjälpregel. En hjälpregel av detta slag syftar, enligt Konkurrensverket, till att underlätta bedömningen av om anbud är onormalt låga eller inte. I rapporten framgår det dock att många upphandlande organisationer inte anser att identifieringen av misstänkt onormalt låga anbud generellt utgör ett problem. Även Upphandlingsmyndigheten har framfört att avsaknaden av en hjälpregel inte är det huvudsakliga problemet med bestämmelserna om onormalt låga anbud. Att införa en bestämmelse som tar sikte på att lösa ett problem som inte finns i någon större utsträckning bedöms inte vara en effektiv åtgärd för att komma åt problemet med att oseriösa aktörer lämnar anbud och tilldelas avtal i offentliga upphandlingar. Förslaget bedöms inte kunna få någon reell effekt på möjligheten för upphandlande organisationer att lättare förkasta onormalt låga anbud som inte är seriöst menade.

En hjälpregel kan förvisso vara enkel att använda i "enklare" upphandlingar där anbuderna utvärderas utifrån endast ett pris eller summan av ett fåtal prisposter. I andra fall, där utvärderingen sker utifrån en sammanvägning av pris och kvalitet, framstår dock innebörden och tillämpningen som betydligt mer komplex. I upphandlingar där både pris och kvalitet utvärderas kan en hjälpregel som endast jämför offererade priser vara ett skevt sätt att identifiera onormalt låga anbud. En faktor som bidrar till bedömning om ett anbud är onormalt lågt eller inte är att se till helheten av vad leverantören offererar: pris och kvalitativa mervärden. Ett anbud med lågt pris och lågt eller inget mervärde kan förvisso bedömas som onormalt lågt, men så behöver inte vara fallet.

Myndigheten ser även risk med att det uppstår oklarheter kring hur hjälpregeln ska tillämpas i andra sammanhang. Exempelvis hur den ska tillämpas i upphandlingar med inslag av förhandlingar. Vid vilket steg i upphandlingsförfarandet ska den upphandlande organisationen ifrågasätta anbudets pris eller kostnad? Ska regeln tillämpas i förnyade konkurrensutsättningar?

Upphandlingsmyndigheten ser även en risk för att regeln får oönskade effekter i upphandlingar där det förekommer överprissatta anbud. Det kan leda till att leverantörer som lämnat anbud med en prissättning som inte är att betrakta som ett onormalt lågt anbud behöver förklara sin prissättning på grund av att det förekommer överprissatta anbud i upphandlingen. I ett sådant scenario ökar bara transaktionskostnaderna och den administrativa bördan utan att det uppstår någon nytta för den upphandlande organisationen, skattebetalarna eller utifrån perspektivet sund konkurrens.

Vad gäller effekten av den föreslagna hjälpregeln bör det även uppmärksammas att vad som är en avvikelse värd att reagera på för en upphandlande organisation rimligen

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

i hög utsträckning beror på vilken bransch det är fråga om, inklusive om det är en högmarginalbransch eller ej, hur transparent prissättningen i branschen är, osv. I vissa branscher kan en avvikelse på enstaka procent från genomsnittspriset bedömas medföra en risk för avvikelser. Det framstår för Upphandlingsmyndigheten som rimligt att anta att de flesta upphandlande organisationer redan idag reagerar på en avvikelse på 30 procent från ett genomsnittligt pris och i praktiken typiskt sett tillämpar det kontradiktoriska förfarandet i en sådan situation. Upphandlingsmyndigheten har därför svårt att se någon positiv effekt eller något mervärde av den föreslagna hjälpregeln.

För att avgöra om ett anbud omfattas av hjälpregeln eller inte behöver upphandlande organisationer utföra beräkningar av anbudspriser och hur de förhåller sig till ett genomsnittligt värde. Det bidrar till en ökad dokumentationsplikt, en aspekt som bör vägas mot den förväntade nyttan av regeln.

Sammantaget bedömer Upphandlingsmyndigheten att det saknas argument för att genomföra förslaget med hjälpregel om 30 procents avvikelse, inte minst då avsaknaden av en hjälpregel inte framstår som det huvudsakliga eller ens en del av problemen i praktiken.

Förtydligande av det kontradiktoriska förfarandet (5.2.2)

Konkurrensverket föreslår i sin rapport att bestämmelserna om onormalt låga anbud förtydligas vad gäller det kontradiktoriska förfarandet. Förslaget går ut på att den upphandlande organisationen i sin begäran till leverantören avseende förklaring till det onormalt låga priset ska precisera vilka delar av ett anbud som den anser förefaller vara onormalt lågt. Vidare består förslaget av att förtydliga att det är leverantören som ska förklara hur kontraktet kan fullgöras trots det låga priset eller kostnaden. Förslaget om förtydligande innebär också att leverantören ska ges tillfälle att yttra sig över de omständigheter som enligt den upphandlande organisationen utgör skäl för att förkasta anbudet.

Det framgår redan av rättspraxis och förarbeten att det ankommer på den upphandlande organisationen att tydligt formulera den begäran som riktas till anbudsgivarna för att dessa ska få möjlighet att på ett fullständigt och ändamålsenligt sätt förklara varför deras anbud är allvarligt menade.³ Att införa förslag som på ett tydligare sätt reglerar vad som redan gäller riskerar att få en liten praktisk effekt för det övergripande syftet med uppdraget; att förenkla för upphandlande organisationer att förkasta onormalt låga anbud. Tvärtom riskerar det att ytterligare öka den administrativa bördan för upphandlande organisationer utan att det vägs upp av någon motsvarande nytta för vare sig det allmänna eller seriösa leverantörer.

³ Prop. 2015/16:195 del 2 s. 1115 och EU-domstolens dom i SAG ELV Slovensko C-599/10, EU:C:2012:191, punkt 31.

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

Upphandlingsmyndigheten avstyrker förslaget att återinföra krav om leverantörens yttranderätt.⁴ Det bedöms inte i praktiken göra det lättare för upphandlande organisationer att förkasta anbud som är onormalt låga och inte seriöst menade, men däremot riskerar det att göra upphandlingsförfaranden mer tungrodda och tidskrävande.

Konkurrensverkets argument för att en sådan skyldighet är lämplig att införa i nuvarande upphandlingsregelverk är att det bidrar till att tydliggöra ramarna och inskräpa betydelsen av det kontradiktoriska förfarandet samt att det ger ett tydligt avslut på förfarandet. Det är även Upphandlingsmyndighetens uppfattning att det är lämpligt att den upphandlande organisationen är tydlig gentemot leverantören i fråga om när det kontradiktoriska förfarandet är avslutat. Den aspekten behöver dock inte regleras i lag. Upphandlingsmyndigheten ser sammanfattningsvis inte att förslaget får någon reell effekt på de upplevda problemen och avstyrker därför förslaget om förtydligande av det kontradiktoriska förfarandet.

Förtydligande av förutsättningarna för en tillfredsställande förklaring (5.2.3)

Konkurrensverket föreslår i sin rapport att bestämmelserna om onormalt låga anbud förtydligas på så vis att om en leverantör inte har lämnat en tillfredsställande förklaring som visat att anbudet är trovärdigt och seriöst menat, ska anbudet förkastas. Förtydligandet består därmed av att den upphandlande organisationen vid bedömningen om förklaringen är tillfredsställande ska ta särskild hänsyn till om leverantören har visat att anbudet är trovärdigt och seriöst menat.

Som även framgår i rapporten är denna ordning redan gällande i och med avgörande från EU-domstolen om att ett misstänkt lågt anbud bara får förkastas om leverantören inte har lämnat en förklaring som visar att anbudet är trovärdigt och seriöst menat.⁵ Att tillföra förtydligande bestämmelser som redan utgör gällande rätt innebär inte att möjligheterna att förkasta onormalt låga anbud ökar. Upphandlingsmyndigheten avstyrker därför förslaget.

Avtalsuppföljning (5.2.4)

Konkurrensverket konstaterar i sin rapport att arbetet med avtalsuppföljning utgör en viktig del i arbetet med att förhindra förekomsten av oseriösa aktörer och motverka negativa effekter av onormalt låga anbud och att det arbetet bör förstärkas. Frågan bör enligt Konkurrensverket dock hanteras i ett vidare perspektiv än vad uppdraget

⁴ 12 kap. 3 § 3 stycket ÄLOU och artikel 55.2 Europaparlamentets och rådets direktiv [2004/18/EG](#) av den 31 mars om samordning av förfaranden vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster. I 2004 års upphandlingsdirektiv angavs det en skyldighet för upphandlande organisationers att i samråd med anbudsgivaren granska de ingivna förklaringarna till det låga anbudet. I ÄLOU utformades skyldigheten som en yttranderätt för leverantören över organisationens skäl för att förkasta anbudet med beaktande av lämnade förklaringar.

⁵ Se fotnot nr 87 i rapporten: Dom av den 22 juni 1989, Fratelli Costanzo mot Comune di Milano, C-103/88, EU:C:1989:256, punkt 18, 20 och 26; dom av den 27 november 2001 i de förenade målen, Impresa Lombardini och Mantovani, C-285/99 och C-286/99, EU:C:2001:640, punkt 47–48; dom av den 29 mars 2012, SAG ELV Slovensko m.fl., C-599/10, EU:C:2012:191, punkt 28, och dom av den 15 maj 2008 i de förenade målen, SECAP och Santorso, C-147/06 och C-148/06, EU:C:2008:277, punkt 24 samt HFD 2016 ref. 3 I och II.

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

omfattar. Konkurrensverket föreslår därför ytterligare utredning avseende möjligheten att i författning öka styrningen av upphandlande organisationers avtalsuppföljning.

Upphandlingsmyndigheten delar fullt ut uppfattningen att en aktiv avtalsuppföljning är en av grundstenarna i att säkerställa att det offentliga får det som de betalar för, det vill säga kontrollera att leverantörer utför avtalade uppdrag med den kvalitet och till det pris som parterna har avtalat om. Avtalsuppföljning är även viktigt för att stävja förekomsten av oseriösa leverantörer i offentlig upphandling och främja sund konkurrens.

Enligt Upphandlingsmyndighetens bedömning bör dock upphandlingsreglerna primärt hänföra sig till själva upphandlingsförfarandet, det vill säga processen fram till att ett upphandlat avtal finns på plats. En effektiv och god avtalsuppföljning bör enligt myndigheten främjas på andra sätt än genom ytterligare lagregler. Det kan noteras att det redan idag är möjligt att under vissa omständigheter bedöma bristande avtalsuppföljning som en otillåten direktupphandling. En upphandlande organisation som exempelvis underlåter att utkräva viten eller inte agerar på kvalitetsbrister kan, under vissa omständigheter, bedömas ha gjort sig skyldig till en otillåten direktupphandling. Det finns här till även regler om god ekonomisk hushållning samt för kommuner och regioner krav på uppföljning av privata utförare, se t.ex. 10 kap. 8 § kommunallagen (2017:725) och 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

Enligt Upphandlingsmyndigheten krävs, i stället för ytterligare lagregler, stöd och en bättre förståelse för vikten av avtalsuppföljning liksom resurser och i övrigt goda faktiska förutsättningar för att utföra sådan hos de upphandlande organisationerna. I Färdplan för de offentliga affärerna 2025–2030 ([Fi2025/01827](#)) har regeringen infört ett nytt inriktningsmål i den nationella upphandlingsstrategin. Målet innebär att upphandlande organisationer ska säkerställa att endast seriösa leverantörer tilldelas offentliga kontrakt samt att leverantörer följer avtal och gällande regelverk och har seriösa underleverantörer. Resursbristen är en faktor som lyfts fram som en bidragande orsak till att det förekommer oseriösa och kriminella företag i offentliga upphandlingar.

Upphandlingsmyndigheten avstyrker förslaget.

Utökat stöd i frågor om onormalt låga anbud (5.2.5)

Vad gäller förslaget om att ge Upphandlingsmyndigheten ett särskilt uppdrag att ta fram ett ändamålsenligt stöd till upphandlande organisationer kring den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om onormalt låga anbud, kan det noteras att myndigheten sedan publiceringen av Konkurrensverkets rapport och regeringens remiss av densamma, redan erhållit motsvarande uppdrag av regeringen. Det avser regeringsuppdrag till Upphandlingsmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten om att stödja kommuner i deras arbete med att motverka arbetslivskriminalitet och

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

brottslighet i välfärden.⁶ Med anledning av detta avstår myndigheten från att yttra sig över förslaget. Det bör dock noteras att det stöd som Upphandlingsmyndigheten tar fram med nödvändighet kommer att begränsas av nu gällande lagstiftning och praxis. Att ändra bestämmelsernas utformning i sin helhet på EU-nivå, exempelvis genom att tillåta golvpriser, skulle skapa en bättre utgångspunkt för myndigheten att ta fram ett ändamålsenligt stöd som har potential att få reell effekt vid praktisk hantering av onormalt låga anbud.

Införande av skyldighet att förkasta onormalt låga anbud i samtliga delar av LOU, LUF och LUFs (6.1.1)

Konkurrensverket föreslår i sin rapport att det ska införas en skyldighet att förkasta onormalt låga anbud även vid icke-direktivstyrda upphandlingar enligt 19 kap. LOU, 19 kap. LUF och 15 kap. LUFs samt upphandlingar över tröskelvärdet enligt LUFs. Upphandlingsmyndigheten avstyrker förslaget.

Även om det finns aspekter som talar för en enhetlig utformning av reglerna om onormalt låga anbud, bör de icke-direktivstyrda bestämmelserna enligt Upphandlingsmyndigheten vara utformade på ett sätt som endast ger den mest nödvändiga regleringen för att ge ramar för upphandlande organisationer att utforma sina upphandlingar på lämpligt sätt och säkerställa grundläggande skydd för leverantörerna. Detta synsätt är i linje med regeringens bedömning inför regelförenklingen 2022 avseende det icke-direktivstyrda området. Upphandlingsmyndigheten anser att motsvarande bör gälla för upphandling enligt LUFs.

I sammanhanget bör det även nämnas att Upphandlingsmyndigheten, i bland annat ett yttrande till EU-kommissionen från januari i år, föreslår att reviderade upphandlingsdirektiv bör utformas mer flexibelt. Vad gäller bestämmelser om onormalt låga anbud föreslår myndigheten att det bör övervägas att ändra skyldigheten att förkasta ("ska") tillbaka till en allmän rätt att förkasta ("får").⁷ Samma ståndpunkt förs fram av myndigheten vad gäller behovet av förenkling för direktiv om upphandling inom försvars- och säkerhetsområdet.⁸

Begränsning av möjligheten att beakta nya förklaringar vid överprövning (7.1.1)

Konkurrensverket föreslår i sin rapport att det ska införas en reglering att, såvida det inte finns särskilda skäl, endast den förklaring till varför ett anbud är onormalt lågt som leverantören har lämnat inom det kontradiktoriska förfarandet ska beaktas vid en överprövning. Upphandlingsmyndigheten tillstyrker förslaget.

⁶ Finansdepartementets beslut per den 18 december ([Fi2025/0283](#)) om Uppdrag till Upphandlingsmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten att stödja kommunerna i deras arbete med att motverka arbetslivskriminalitet och brottslighet i välfärden.

⁷ Upphandlingsmyndighetens yttrande till EU-kommissionen daterat 26 januari 2026 (UHM-2025-0083).

⁸ Upphandlingsmyndighetens yttrande är daterat 17 februari 2026 (UHM-2025-0068) och en kopia kan begäras ut via myndighetens registrator

Ert datum:
2025-11-17Datum:
2026-02-20Er ref:
Fi2025/00078Diarienummer:
UHM-2025-0393

Upphandlingsmyndigheten är positiv till förslaget att som huvudregel begränsa möjligheten att vid överprövning lägga till omständigheter och förklaringar som inte anförts inom ramen för det kontradiktoriska förfarandet. En sådan ordning kan stärka betydelsen av det kontradiktoriska förfarandet och bidra till att leverantören i ett tidigt skede ger en fullständig redogörelse för relevant fakta och underlag för prissättningen av ett anbud. Detta bedöms kunna öka kostnadseffektiviteten vid hanteringen av onormalt låga anbud och minska risken för att överprövning får karaktären av en materiell omprövning baserad på nya omständigheter.

Möjligen bör dock de processuella förutsättningarna i den föreslagna bestämmelsen formuleras så att det överensstämmer med avfattningen av 20 kap. 5 b-c §§ LOU eller att det annars tydliggörs att dessa bestämmelser redan omfattar förklaringar till onormalt låga anbud.

Avslutande kommentar

Det bör i sammanhanget uppmärksammas att EU-kommissionens pågående översyn av upphandlingsdirektiven kan leda till ändringar i bestämmelser på EU-nivå om hantering av onormalt låga anbud. Upphandlingsmyndigheten har i yttranden till EU-kommissionen inom ramen för översynen fört fram att regleringen bör ses över och även lämnat konkreta författningsförslag av innebörd att det uttryckligen blir tillåtet för upphandlande organisationer att tillämpa golvpriser (det vill säga tillämpa en pris- eller kostnadströskel som anbudena inte får understiga). Upphandlingsmyndigheten har bland annat föreslagit en förändrad bevisbörda gällande när onormalt låga anbud ska förkastas. Det är enligt Upphandlingsmyndighetens bedömning bättre att proaktivt verka för ändringar i reviderade bestämmelser om upphandling på EU-nivå framför att föra in materiella förändringar i nuvarande upphandlingslagar. Ändringar behövs för att såväl främja sund konkurrens som för att ge upphandlande organisationer bättre verktyg att mitigera risker vad gäller bristande leveranser och lagöverträdelse, m.m. Det är Upphandlingsmyndighetens bestämda uppfattning att exempelvis en uttrycklig möjlighet att tillämpa golvpriser skulle kunna göra verklig skillnad vad gäller sund konkurrens, minskad byråkrati, m.m. men också exempelvis skapa förutsättningar för ny svensk rättspraxis på området vilket bedöms som en förutsättning för att en verkligt positiv förändring ska kunna åstadkommas i praktiken.

Ert datum:
2025-11-17

Datum:
2026-02-20

Er ref:
Fi2025/00078

Diarienummer:
UHM-2025-0393

Generaldirektör Anja Clausin har beslutat i detta ärende. Juristen Therese Olausson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjurist Helene Molander och chef för avdelningen för juridiska tjänster Sofia Mårtensson deltagit.

Anja Clausin, Generaldirektör

Therese Olausson, jurist